

JÖVŐ ÉS GLOBALITÁS

A jövőt kutatva kétségtelenül sokszor vetődik fel az Amerikai Egyesült Államok várható szerepe. Az Egyesült Államok ma az első számú világhatalom. Meghatározó erőközpont. A legerősebb haderővel rendelkezik, továbbá az egész Földet behálózó közlési és közlekedési rendszerrel. Lényegében mindenhova elér a keze. Sok tudós elme vitatja, vizsgálja, mit hoz ez az erő a világ különböző régiói számára, egyáltalában az emberi történelem alakításában?

Nem élhetek birodalom nélkül

Vagy két-három éve megjelent egy könyv Budapesten ezzel a furcsa címmel: *Nem élhetek birodalom nélkül*. Ebben hat elismert tudósunk vitatta nagy körültekintéssel, mennyire tekinthető új szerepkörében Amerika birodalomnak, vagy nem illik rá ez a meghatározás.

Gombár Csaba bevezetőjében így beszél: „A birodalom egyszerre nyers tény, ideológiai konstrukció, nagy emberi vállalkozás, keveredése a fennkölt hitnek és a gátlástalan önzésnek. A birodalmak többnyire lassan épülnek, de a végén mindig buknak, de talán ez az egyetlen közös vonásuk (...) Régen a hírnév, dicsőség, hadiszerecsse, béke vagy egy igaz hit, később pedig profitabilitás, rentabilitás, adminisztrálhatóság, legitimitáció, haladás, civilizáció, világrend lettek azok a kérdéses szavak, amelyek jellemezték vagy éppen álcázták egy-egy birodalom létét”. Ugyanő ismertet egy olyan nézetet, mely szerint: „a globalizáció nem más, mint az Amerikai Birodalom eszközrendszere és ideológiája az egész világ bekebelezésére. Ennek egyik alesete egy olyan ismert álláspont, miszerint maga az Európai Unió sem más mint az Amerikai Birodalom függő része, lévén hogy az Egyesült Államok egy »integráció általi« birodalom is (...) A másik nézet szerint történelmileg korszakváltó jelentőségű globalizációban az Egyesült Államoknak kitüntetett szerepe van, jelenleg egyik motorja, s felelős a viszonylagos világ stabilitás biztosításáért, de önállósága, függetlensége, szuverenitása épp úgy a globalizáció oltárára kerül áldozatként, mint más egyéb államoké. Röviden: az egyik álláspont szerint az Egyesült Államok birodalom, a másik szerint nem az. A homlokegyenest szemben álló nézetek között a globalizáció politikai dilemmája rejlik (...) A világot átfogó méretű

politikai entitás birodalomszervező elvekre épül, akkor az Egyesült Államok katonai, diplomáciai, kulturális és gazdasági potenciájának politikai érvényű hatása most olyan privilegizált helyzetet jelent, ami azonos a birodalmi pozícióval, de alakulhat másként is. Nem látni tisztán.”

És ez a bevezető lényegében a vita összefoglalójának is tekinthető.

Matolcsy György a jövő forgatókönyveiről

Ezzel szemben *Matolcsy György* már könyve címében egyértelműen emellett áll ki, hogy *Amerikai Birodalom*. A szerző alapos tanulmányai alapján azért tartja különösen fontosnak tézise igazolását, mert a múltban gyakran a külső erőviszonyok ismeretének hiánya okozott nagy kárt hazánknak.

Most ezt akarja megelőzni. Felfedezte, hogy Amerikának sok vitás kérdésben igaza van. Nyilvánvaló, hogy saját hatalmi érdekeik irányítják döntéseiket, de ez természetes. Amerika másként képzei a jövőt, mint az európaiak. Igaz, „több Európa létezik”. Európában sokan a szociális kérdéseket igyekeznek megoldani. Amerika a gyors fejlődést erőlteti.

Matolcsy az elveszített választások után határozta el, hogy alaposan tanulmányozza Amerika politikáját. Tudja, hogy az Európai Unió sorsát az Amerikához fűződő viszonya fogja eldönteni. „Magyar európaiként és európai magyarként meggyőződése, hogy Amerika ma már akkor kezeli legjobban saját érdekeit, ha élére áll a globális problémák megoldásának.” Nekünk jó okunk van arra – folytatja –, hogy megértsük Amerika működését és világosan lássunk Amerikai jövőjével kapcsolatban. Az individualizmus korában, a tudás korában, demokratikus korban élünk, de arisztokratikus a korszak alapvető jellege. Különleges tehetség, különleges hatalomhoz juthat „ezért születik meg az arisztokratikus kor”. Az amerikaiak sokat tanultak Nagy Britanniától, a lényeg: pragmatizmus, „a pénz beszél, a világ ugat” (sic!).

Négy elnök jellemzi az amerikai vezetést – írja könyve *Pax Americana* című fejezetében. Jackson elnök agresszív és könyörtelen, Hamilton elnök számára a kereskedelem, az üzleti élet volt a legfontosabb. Jefferson a demokratikus állam, az emberi jogok tudósa volt. Wilson elnök világmegváltó ideákat dolgozott ki. Mi a világ történel-

mének harmadik hullámában élünk (a gyűjtögető életmód volt az első hullám, a mezőgazdaság és az ipar kialakulása a második, a harmadik hullám mögött az amerikai birodalom hadviselése áll).

Közgazdászként – írja – „azt látom, hogy valójában az amerikai birodalom gazdasági, pénzügyi-kamat-árfolyam és más eszközökkel érvényesíti érdekeit a világban, kevésbé a hagyományos eszközökkel”.

Erről egy olyan leírást ad, amilyennel – gondolom – sokan még nem találkoztunk. Idézem a *Pax Americana* című fejezetből a könyv 230–231. oldaláról:

„Az amerikai világbirodalom a 20. század második felében sikeresen alakította át először a világ egyik felét, majd a Szovjetunió legyőzése után már lényegében a világ egészét. Az átalakítás lényege, hogy a globális gazdaság biztonságos és békés működéséért cserébe a világgazdaság résztvevői díjat fizetnek Amerikának. Nevezhetnénk ezt ‘birodalmi adónak’ is, szerényebben a kamara hasznának. Az amerikai birodalom hol nyílt, hol rejtett eszközökön keresztül, de mindig leleményesen szedi be a kamara hasznát. Az adóbeszedés legfontosabb csatornái:

- a dollár árfolyamának változtatása,
- az amerikai multinacionális cégek külföldi befektetéseiből eredő profit,
- az amerikai exportból eredő kereskedelmi többletek amerikai értékpapírokba történő befektetése,
- az amerikai vezető technológiák vásárlásáért fizetett magasabb árak,
- a NATO-országok katonai költségvetései és más államok részére szállított haditechnikai eszközök ár előnye,
- a dollár kamatláb-változtatása,
- a globális kereskedelem bővítését lehetővé tevő dollár pénznyomása,
- az Amerikába áramló tehetség és ‘agyak’,
- az amerikai szórakoztatóipar ‘puha termékeinek’ eladása, valamint
- az időnként fellépő nemzetközi katonai konfliktusok amerikai fellépéssel történő megoldása.”

A globális terrorizmus ellen 2001 után indított háború – bár természetesen nem csupán Amerika, hanem (úgymond) az egész sza-

bad világ ellen üzentek hadat a terroristák – új csatornát nyit az amerikai világbirodalom számára abban, hogy beszedje a béke és biztonság adóját. Ahogy 1945–46-ban a Truman-kormányzatnak az amerikai gazdasági összeomlás elkerülésére fel kellett találnia a hidegháborút, úgy segíti ma az amerikai kormányt a globális terrorizmus elleni háború, mert a szoros nemzetközi politikai együttműködést még szorosabbra fűzi. Miután a kamara hasznának beszédese egyre inkább rejtett csatornákon történik, és kevésbé az önkéntesség, mint a kényszer nyomja rá a bélyegét, ezért a terrorizmus elleni harc nyomán természetesen kiépülő új kommunikációs és hírszerzési rendszerek további előnyt adnak Amerika számára.”

A könyv hasonló alaposággal ír az Egyesült Államok születéséről, belső háborúiról, a birodalom örökségéről, a jövő forgatókönyveiről. Igazán érdemes az olvasásra.

Alapos munkát végzett a szerző, kár, hogy nem utal arra, hogy véleményét a világ minden részén, sokan Amerikában sem fogadják el. Sokaknak nincs kedvük újabb birodalomhoz, sokan féltik függetlenségüket, kultúrájukat. A zöldek a Föld tönkretétele miatt lázadoznak. Nagyon sokan tiltakoznak a szent profit mindenek felettsége ellen. És rengetegen vannak, akik más jövőt képzelnek el az emberiség számára. Hatalmas tüntetések jelzik, hogy az ellentétek összecsapásokhoz is vezethetnek.

Erről mondta Hankiss Elemér a korábban idézett vitában: „Utolsó megjegyzés: egy virtuális birodalom épül az USA-ban, jól mondják, mi is követeljük, hogy ne omoljon össze, védjenek meg minket, legyen jó dollárunk, ne legyen infláció. Igen, mi is építjük az Amerikai Birodalmat, az egész világ, még az ellenségei is. Mert ha az ellenség nagyon ugrál, mint szeptember 11-én, akkor meg kell erősíteni a birodalom védelmi rendszereit. Akárki, akármit csinál, az amerikai világ vezető szerepét építi a világban. A kérdés az, hogy ez jó vagy rossz. Ettől függően kell eldöntenünk, hogy hogyan viszonyulunk hozzá. Szidjuk őket? Betartunk? Segítünk? Rákapaszkodunk? Jó tanulók vagyunk? Igyekszünk beljebb és beljebb kerülni? Igyekszünk kihasználni a lehetőségeket? Jó-e vagy rossz a ma még csak épülő amerikai „virtuális birodalom”? Egyetlen válaszom van: ha összeomlana, az borzalmas volna, nem vagyok történész, de a birodalmak összeomlása után általában borzalmas dolgok történtek”.

Teljes mértékben egyetértek ebben a kérdésben Hankiss álláspontjával. Nincs az az érték, amiért egy újabb háborút meg szabadna indítani! Ugyanakkor én másként képezem tennivalóinkat, mint az idézett könyv szerzője.

*

Szilárd Leó személyes tragédiája jut erről eszembe. Szilárd kezdeményezte az atombomba elkészítését, mert tudta, hogy a német tudósok, akikkel együtt dolgozott évekig, ugyancsak meg tudnák csinálni. Ezért megszállottan küzdött, hogy Amerikának legyen atombombája. Mikor a szövetséges csapatok elfoglalták Németországot, és a velük együtt érkező atomszakértők megállapították, hogy a német tudósok elszabotálták a bomba elkészítését, azonnal legszemélyesebb ügyének tekintette, hogy mindent megtegyen a bomba ledobásának megakadályozására. A hivatalos út elzárva. Ekkor Washingtonba utazott, vitte magával James Franck Nobel-díjas fizikus jelentését, amelyet Roosevelttel megbízásából készítettek a bomba ledobása ügyében. A Franck-bizottság döntése: NEM volt! Felutazott Washingtonba, de Truman nem fogadta, titkára James Byrnes (a későbbi külügyminiszter) közölte vele az elnöki döntést: „Byrnes azt mondta, hogy 2 milliárd dollárt elköltöttünk az atombomba kifejlesztésére, és a kongresszus tudni akarja, mire ment el a pénz.”

Lényegében hasonló a helyzet ma is. A hidegháborúra rengeteget költött a kongresszus, és tudni akarja, milyen előnyökhöz juthat az Egyesült Államok. Ez magyarázza részben a mai elnök és csapatának magatartását.

Bush elnök és az őt győzelemre vivő erők, például olajban és néhány más stratégiai ügyben nagyon is érdekeltek, szintén tudni akarták, mire ment el a hidegháborúra elköltött rengeteg pénz és mit kell kapniok érte.

Matolcsy könyvéből több információt kaptam, de néhány tétele mellé nagy kérdőjelet tettem. Azt írja például: „különleges tehetség különleges hatalomhoz juttat”. Több amerikaiat kérdeztem meg arról, hogy igaznak fogadják-e el ezt a tételt. Az amerikaiak el tudják képzelni, hogy különleges tehetségek a gazdaság különböző ágazataiban rendkívüli eredményeket érhetnek el, de a politikusok között – mint az utóbbi évtizedek mutatják –, alig akad ilyen. De az ilyen

tehetség sem juthatna különleges hatalomhoz. Az alapító atyák 200 évvel ezelőtt nagyon is gondoltak arra, hogy az elnök és a vezető politikusok szigorú demokratikus ellenőrzés alatt álljanak.

Furcsálltam azt a felsorolást is, amelyben a szerző számot ad arról, milyen módon „szed védelmi adót” az Egyesült Államok az egész világon.

Lévén magyar szakos tanár, és nem közgazdász, többen megerősítettek abban, hogy a szerző tolla a *Pax Americana* című fejezetben kissé elszaladt. Figyelmeztetnem kell az olvasót, hogy a szerző – ellentétben a hidegháború kitörésének okaként – nem Churchill ismert megállapításából indul ki. Azt állítja, hogy 1945–46-ban Truman elnöknek az amerikai gazdaság összeomlásának elkerülése érdekében volt szüksége a hidegháborúra. S ami még furcsább, úgy folytatja, hogy a mai amerikai kormányt pedig a „globális terrorizmus elleni háború” segíti. Ez elképzelhető magyarázat, de élesen szemben áll az amerikai állásponttal.

Matolcsy Amerika-képéből nagyon hiányzik a demokratizmus említése, például az a szigorúság, amelyet a kongresszus gyakorol, ha gyanúja támad valamely félrevezető lépés megítélésében.

Az idősebbek emlékeznek még a konzervatív pártállású Nixon elnökre. A fiatalabbaknak röviden el kell mondanunk, mi történt ezzel a kemény akaratú elnökkel. A hetvenes években, elnöksége második periódusára készülve, „valakinek” a megbízásából betörték a Demokrata Párt székházába, és onnan a közelgő választás szempontjából rendkívül fontos iratokat vittek el.

(Efféle vállalkozás megtörtént azóta másutt is, de fel se mérik az ügy fontosságát. Mintha mi sem történt volna!)

Amerikában ez másként van! Elismerve tehát, hogy a szerző sok információ birtokában nevezi az Egyesült Államokat birodalomnak, számomra érvei nem elegendők. Erősnek tartom az amerikai demokraták erejét, és ezek nem érdemlik meg, hogy az Egyesült Államokat a római, vagy német birodalomhoz hasonlítsuk.

Nixon is teljes erejével védekezett, mégis, 1974. augusztus 9-én Richard Nixon, Alexander Haig tábornok, a Fehér Ház személyzeti főnökének sürgetésére kénytelen volt bevallani, hogy tudatosan hazudott, és ezért lemond elnöki státusáról.

Amerikában a hazugságot hazugságnak nevezik!

Clinton sem azért került csaknem hasonló kínos helyzetbe, ami

Monicával történt, hanem azt nem tudták elfogadni sokan, hogy az ügy kipattanásakor igyekezett tagadni azt, ami történt. Egy elnök nem hazudhat, és Clinton elég nehezen úszta meg leváltását, tekintélye azonban súlyos kárt szenvedett.

A fiatalabbik Bush elnöknek sem lehet könnyű dolga. Az amerikai nyilvánosság előtt szinte általánosan ismert, hogy munkatársai által készített jelentése a kongresszus számára, az iraki háború indítása ügyében nem volt egészen pontos. Nem tévedés-e, hogy egy ilyen társadalmat, ahol az elnöknek a nép előtt kell tetteiről beszámolni, szerzőnk arisztokratikusnak nevezi?

Él a demokratikus Amerika ma is, milliárdosok és szakszervezetek nyíltan figyelmeztetik az elnököt az állam előtt álló veszélyekre. Kissinger könyvet ír arról, hogy a barátságos külpolitika mennyivel eredményesebb, mint az erőfitogtatás. Lehetetlen, hogy az amerikai tervezők nem számítanának arra, hogy a század közepe táján Amerika nagy kihívások elé kerülhet, és fölöttébb szüksége lesz a baráti országok erejére, segítségére. Különb is, Amerika egyik legjellemzőbb tulajdonsága, hogy hajlékony, tud váltani, amikor arra szükség van.

A birodalom elnevezés mellett szól néhány dolog. Ezek a szerző igazát bizonyítják. Viszont vezér nélkül, akit hívhatnak császárnak, királynak, Führernek, főtitkárnak, birodalom még nem működött. Amerikának nincs vezére. Az elnök nem válhat diktátorrá, ezt gondosan biztosították az alkotmányban az alapító atyák. Senki által sem ellenőrzött vezér nélkül pedig nincs birodalom. Ennyit kívántam hozzáfűzni Matolcsy György érdekes könyvéhez, amelyet furcsa módon elkerült a kritika figyelme.

Az új századról

A világ nagyot változott. Nem hiszek abban, hogy a 19. században alakult társadalmi szervezetek meg tudják akadályozni az új háborúkat.

Elég öreg vagyok ahhoz, hogy tudjam, hogy a birtoklás vágya, az érdek, mennyire erős. Ugyanakkor, az emberi érzés nem sokat változott. Az eszközök a változásokért, egy igazságosabb világért küzdő fiataloknak is rendelkezésre állnak. Ezt a küzdelmet nem frontokon és nem összecsapásokon kell megvívni, hanem az emberekkel beszélve meggyőzéssel és a legkiválóbb tudósok segítségével. Erő-

vel erőt kell szembe állítani. Az erőt a fiataloktól várom. Olvasom, hogy Kanadából indult egy mozgalom, amely már több mint 50 országba eljutott, és egyre szélesebben terjed. A jó szándékú mozgalomban amerikai fiatalok is szép számmal részt vesznek. Programjuk: „Globalizáció igen, de társadalmi ellenőrzéssel! És béke!”

Köszönetnyilvánítás

Kedves Olvasó, a honfoglalás kori helyzetünk vizsgálatával kezdjük együttgondolkodásunkat, és napjainknál fejezzük be.

Peremhelyzetünk nem fog gyorsan változni, de sok minden múlik rajtunk, és mindenekelőtt műveltségünkön. Most háromszorosán is igaz Széchenyi intése a „kiművelt emberfők” sokaságáról.

Az átmenet a lelkekben ma sem könnyebb, mint Szent István idején. Akkor, több ezer éves hagyományoktól kellett megválni, és áttérni a keresztény hitre. Felhagyni a vándorlás és a kalandozások szabadságával, és letelepedni, az új életformába beilleszkedni nehéz lehetett.

Igaz, a mai Koppányokat nem négyelik fel, de a kor követelményeikhez igazodni legalább olyan nehéz, mint akkor. Új utakat kell keresnünk, ahogy a finnek tették.

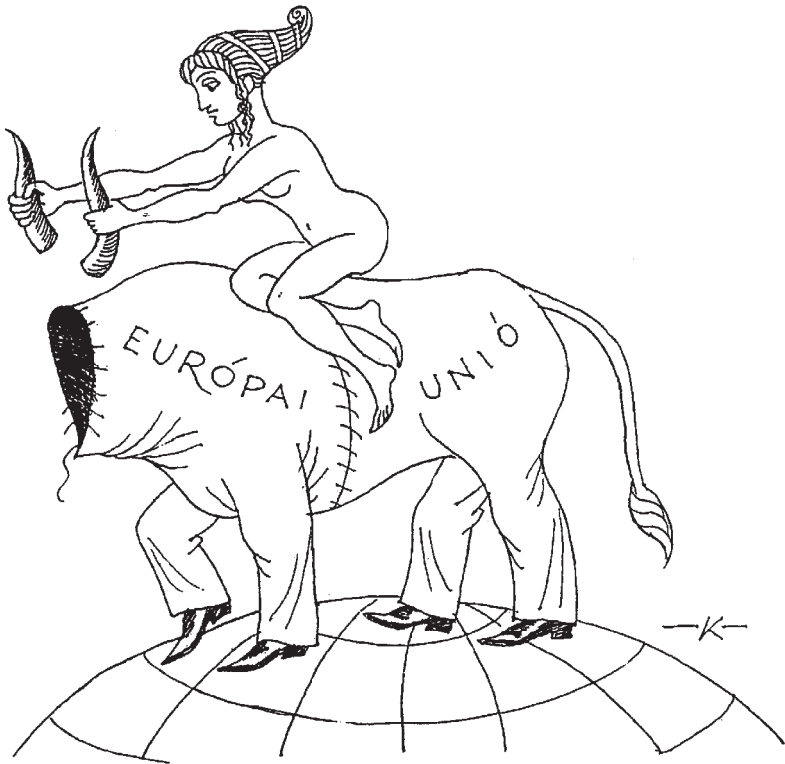
Ehhez nagy előnyt jelent Európa Unió's tagságunk anyagi támogatása, a határok eltörlésével könnyebbé teszi az együttműködést a körülöttünk lévő országokkal, úgy mint egykor az Osztrák-Magyar Monarchiában.

Az Unió biztonságunkat is garantálja. A következő évtizedekben sem kerülhetünk élvonalba, de tudással, amely nemcsak szakmai ismereteket jelent, de kultúrát és civilizációt is, sok mindent elérhetünk.

Nem lesz a 21. század sem sétámenet. A történelem mindig kegyetlen harccal jár. Még sincs ok elkeseredésre, szembenézve a valósággal, sok csatát megnyerhetünk. Tudással és okos, mértéktartó politikával lesz Európai Unió.

Könyvünk borítójára egy Kaján-karikatúra került. Azt mutatja, milyen a kapcsolat az EU régi és új tagjai között. A karikatúra is arra utal, hogy nemcsak az elmúlt ezer év volt nehéz, de most is lesz gond elegendő. Szerencsére a Közép-Európa humora sokat segített átvészelni a nehéz időket. Kaján mester ezt a közép-európai humort képviseli. Úgy mutatja be nekünk a dolgokat és magunkat, olykor

más szemszögből néhány varázsos vonással, hogy könnyebbé teszi az életet. Megköszönve mindazok segítségét, akiknek gondolatait idéztem, és akik könyvem megjelenéséhez támogatásukkal hozzájárultak. Köszönöm a kiadó munkatársainak lelkes, segítő munkáját. Üdvözet az Olvasónak.

Tegyük a könyv végére is egy Kaján karikatúrát, amely bölcsességével, finom derűjével jelzi, éppen min törtük a fejünket akkor, mikor e könyv kéziratának utolsó mondata után odatettük a pontot. (Kaján Tibor: Ki vezesse az EU-t?)

AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ LEGFONTOSABB ÁLLOMÁSAI

(Részletek Csiffáry Tamás könyvéből)

- 1950 A „Schuman-nyilatkozat” fekteti le a demokratikus európai integráció alapelveit.
- 1951 Aláírják az ún. Párizsi Szerződést, megalakul az Európai Szén- és Acélközösség.
- 1957–1958 Két Római Szerződés. Megalakul az Európai Atomenergiai közösség, valamint az Európai Gazdasági közösség (közös piac). Alapítók: Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Németország és Olaszország.
- 1973 Dánia, az Egyesült Királyság és Írország csatlakozik az Európai közösséghez.
- 1979 Először választják meg az Európai Parlament képviselőit.
- 1980 Görögország csatlakozása.
- 1986 Portugália és Spanyolország csatlakozik az EK-hoz.
- 1987 Magyarország aláírja – elsőként – a Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodást. Ezt később valamennyi közép-európai ország megteszi.
- 1988 A berlini fal leomlása.
- 1991 Lengyelország és Magyarország aláírja az első Európa-megállapodásokat. A többi közép-európai ország is sorra megteszi.
- 1992 Aláírják a Maastrichti Szerződést. Létrejön az Európai Unió.
- 1995 Ausztria, Finnország és Svédország csatlakozik az unióhoz.
- 1997 Aláírják az Amszterdami Szerződést.
- 1998 Csatlakozási tárgyalások Ciprussal, a Cseh Köztársasággal, Észtországgal, Magyarországgal, Lengyelországgal, Szlovéniával. Málta is jelentkezik.
- 2000 Megkezdődnek a tárgyalások Bulgáriával, Lettországgal, Litvániával, Máltával, Romániával és Szlovákiával.
- 2001 A Nizzai Szerződés aláírása.
- 2004 Tíz új ország csatlakozik.

Római Szerződés

1957-ben Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, az NSZK és Olaszország létrehozzák az EGK-t a Római Szerződés alapján.

Amszterdami Szerződés

1999-ben elfogadja a Schengeni Egyezményt. Ez lényegében megszünteti a belső határokat. Intézkedik a külső határok ellenőrzéséről, szabályozza a vízumkiadást, a bevándorlást, a menedéjogra vonatkozó szabályokat.

Maastrichti Szerződés

Vezérelvei a következők: a tagállamok minden állampolgára egyben az unió állampolgára is. Joga van szabadon mozogni, letelepedni bármely állam területén. Az unió gazdaság politikájának fő irányát a Tanács egyezteti. Döntenek a közös fizetési eszköz (euró) és az Európai Központi Bank létrehozásáról. A politikai unió keretében közös kül- és biztonsági politikát dolgoznak ki. Növelik az Európai Parlament szerepét.

Nizzai Szerződés

2000-ben lényegében az unió további bővítésének feltételeiről döntött.

A piaci négy szabadság

Az áruk, a tőke, a szolgáltatások és a személyek szabad mozgása a közös EU-piac tartó pillérei. E négy terület liberalizálása és gyakorlati működtetése jelenti az Európai Unió legfontosabb anyagi alapját.

A bel- és igazságügyi együttműködés

Az integráció más területein, különösen a gazdaságin elért együttműködés segítette elő, hogy a bel- és igazságügyi együttműködés is létrejöjjön. A bel- és igazságügyi együttműködés körébe tartozó területek:

- menekültügy,
- a tag államok határai ellenőrzése,
- bevándorláspolitiká,

FÜGGELÉK

- kábítószerfüggőség elleni harc,
- nemzetközi szintű csalások elleni küzdelem,
- együttműködés polgári ügyekben,
- együttműködés büntető ügyekben,
- vámügyi együttműködés,
- rendőrségi együttműködés a szervezett bűnözés ellen.

A szavazatelosztás a tanácsban

Tagállam	Népesség (1000 fő)	Szavazatok ma	Szavazatok a Nizzai Szerződés szerint
Németország	82165	10	29
Nagy Britannia	59 623	10	29
Franciaország	58 747	10	29
Olaszország	57 680	10	29
Spanyolország	39 442	8	27
Hollandia	15 864	5	13
Görögország	10 546	5	12
Belgium	10 239	5	12
Portugália	9 998	5	12
Svédország	8 861	4	10
Ausztria	8 092	4	10
Dánia	5 330	3	7
Finnország	5 170	3	7
Írország	3 775	3	7
Luxemburg	436	2	4
Csehország	10 278	–	14
Magyarország	10 043	–	12
Szlovákia	5 399	–	7
Szlovénia	1 988	–	4
Észtország	1 439	–	4
Ciprus	755	–	3
Málta	380	–	3

Felvételre várók:

Románia	22 456	–	14
Bulgária	8 191	–	10
Litvánia	3 699	–	7
Lettország	2 424	–	4

Az Európai Parlament helyeloszlása

<i>Ország</i>	<i>2004 előtt</i>	<i>2004 után</i>
Németország	99	99
Nagy-Britannia	87	72
Franciaország	87	72
Olaszország	87	72
Spanyolország	64	50
Lengyelország	–	50
Románia	–	33
Hollandia	31	25
Görögország	25	22
Csehország	–	20
Belgium	25	22
Magyarország	–	20
Portugália	25	22
Svédország	22	18
Bulgária	–	17
Ausztria	21	17
Szlovákia	–	13
Dánia	16	13
Finnország	16	13
Írország	15	12
Litvánia	–	12
Lettország	–	8
Szlovénia	–	7
Észtország	–	6
Ciprus	–	6
Luxemburg	6	6
Málta	–	5
<i>EU összesen</i>	<i>732</i>	<i>626</i>

A KÖZÖSSÉGI POLITIKA NÉHÁNY ALAPELVE

A fogyasztók érdekeinek védelme

Öt alapjog: az egészség és biztonság, a gazdasági érdekeinek védelme, az oktatáshoz és tájékoztatáshoz való joga, a jogorvoslat és kárigény érvényesítés, a fogyasztói érdekek képviselése.

Esélyegyenlőség

Egyenlőség mindenféle szolgáltatáshoz, joghoz, javakhoz.

A társadalmi kirekesztődés elkerülése – a veszélyeztetettek segítése, az érintettek mozgósítása.

Munkavállalók

Tilos a megkülönböztetés, annyit kell kapnia amennyit abban a tagállamban fizetnek, ugyanazok a munkavégzés feltételei, mint a honos állampolgároké.

Nők és férfiak

A szabályozás fő területei: egyenlő bérezés, egyenlő bánásmód, egyenlő elbírálás. A foglalkoztatásban és szakképzésben egyenlő elbánás, a terhesség és anyaság védelme, a szülői szabadságok rendszere.

Rasszizmus

Két irányelvet fogadtak el. Az egyik a faji és etnikai alapon történő diszkrimináció tilalma, a másik a képzés területére vonatkozó egyenlő bánásmód kereteit határozza meg.

Fogyatékosak

A fogyatékosággal élők és a fogyatékosok érdekeinek összehangolt képviselése minden lehetséges területen.

Foglalkoztatáspolitikai és a munkavállalók helyzete

Célok: „szociálisabb és jobban foglalkoztatott” Európáért, a munkanélküliség elleni küzdelem. A jelenlegi szabályozás szerint három hónapig szabadon dolgozhat egy EU-polgár egy másik EU-tagállamban, hosszabb időre tartózkodási engedélyt kell kérnie.

Az ifjúság belyzetéről

Az EU ösztönzi a 15-26 esztendő fiatalok mobilitását, az ifjúsági cseréket, támogat olyan ifjúsági kezdeményezéseket, amely a rasszizmus ellen irányul vagy amely a vállalkozói kedvet fejleszti.

Versenypolitika

Az EU alapvető célja, hogy – az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása mellett – az egységes belső piacon torzulásmentes verseny érvényesüljön.

Ezek az EU-val kapcsolatos legfontosabb tudnivalók, de ennél sokszorta több, amit meg kell ismernie annak, aki az EU előnyeivel élni kíván és ehhez a megfelelő információs helyeket meglehet találni.

VILÁGÖRÖKSÉG KÖZÉP-EURÓPÁBAN

Ausztria (1992)

- Salzburg városának történelmi központja (kulturális, 1996)
- A schönbrunni kastély és parkja (kulturális, 1996)
- A Hallstatt-Dachstein-Salzkammergut kultúrtáj (kulturális, 1997)
- A semmeringi vasút (kulturális, 1998)
- Graz városa – történelmi központ (kulturális, 1999)
- Wachau kultúrtáj (kulturális, 2000)
- Bécs történelmi központja (kulturális, 2001)

Lásd még: Ausztria és Magyarország

Ausztria és Magyarország

- Fertő–Neusiedlersee kultúrtáj (kulturális, 2001)

Bulgária (1974)

- Bojana-templom (Szófia, kulturális, 1979)
- A madarai lovas sziklareliefe (kulturális, 1979)
- Az ivanovoi sziklatemplom (kulturális, 1979)
- A kazanlaki trák sírkamra (kulturális, 1979)
- Nesebar ősi városa (kulturális, 1983)

- Srebana Bioszféra Rezervátum (természeti, 1983)
- Pirin Nemzeti Park (természeti, 1983)
- A rilai kolostor (kulturális, 1983)
- Szvesztari trák síremléke (kulturális, 1985)

Cseh Köztársaság (1993)

- Prága történelmi központja (kulturális, 1992)
- Cesky Krumlov történelmi központja (kulturális, 1992)
- Telc történelmi központja (kulturális, 1992)
- A Nepomuki Szent János-zarándoktemplom Zelena Horában (kulturális, 1994)
- Kutná Hora: a történelmi városközpont a Szent Barbara-templommal és a sedleci Miasszonyunk-katedrálissal (kulturális, 1995)
- Lednice – Valticde kultúrtáj (kulturális, 1996)
- Holasovice történelmi falutelepülés (kulturális, 1998)
- Kromeríz kertjei és kastélya (kulturális, 1998)
- Litomyšl-kastély (kulturális, 1999)
- A Szentháromság-oszlop Olmouchban (Olmütz) (kulturális, 2000)
- A Tugendhat-villa Brnoban (kulturális, 2001)
- Trebic zsidónegyede és a Szent Procopius-bazilika (kulturális, 2003)

Észtország (1995)

- Tallin történelmi központja – óvárosa, (kulturális, 1997)

Horvátország (1992)

- Dubrovnik óvárosa (kulturális, 1979)
- Split történelmi műemlékegyüttese Diocletianus palotájával (kulturális, 1979)
- A Plitvicei Tavak Nemzeti Park (természeti, 1979, 2000)
- Az Euphrasius-Bazilika püspöki műemlékegyüttese Porec történelmi központjában (kulturális, 1997)
- Trogir történelmi központja (kulturális, 1997)
- A Szent Jakab-katedrális Sibenikben (kulturális, 2000)

Lengyelország (1976)

- Krakkó történelmi központja (kulturális, 1995)
- Wieliczka-sóbányák (kulturális, 1978)

- Az auschwitzzi koncentrációs tábor (kulturális, 1979)
- Varsó történelmi központja (kulturális, 1980)
- Zamosc óvárosa (kulturális, 1992)
- Torun középkori városa (kulturális, 1997)
- A Német Lovagrend kastélya Malborkban (kulturális, 1997)
- Kalwaria Zebrzydowska: a manierista építészeti és parkosított tájkomplexum és a Pilgrimage Park (kulturális, 1999)
- A béke templomai Jaworban és Swidnicában (kulturális, 2001)
- Kis-Lengyelország déli részének fatemplomai (kulturális, 2003)

Lásd még: Belorusszia és Lengyelország

Lettország (1995)

- Riga történelmi városközpontja (kulturális, 1997)

Litvánia (1992)

- Vilnius történelmi központja (kulturális, 1994)
- Kernave régészeti területe (kulturális, 2004)

Lásd még: Litvánia és Orosz Föderáció

Litvánia és Orosz Föderáció

- Kursiu Nerija Nemzeti Park (kulturális, 2000)

Magyarország (1985)

- Budapest Duna-parti látképe, a Budai Várnegyed, az Andrásy út történelmi környezete (kulturális, 1987)
- Hollókő ófalu és táji környezete (kulturális, 1987)
- Az ezeréves Pannonhalmi Bencés Főapátság és természeti környezete (kulturális, 1996)
- Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta (kulturális, 1999)
- Pécsi ókeresztény sírkamrák (kulturális, 2000)
- A tokaji történelmi borvidék (kulturális, 2002)

Lásd még: Ausztria és Magyarország, Magyarország és Szlovákia

Magyarország és Szlovákia

- Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai (természeti)

Németország és Lengyelország

- Muskauer Park – Park Muzakowski (kulturális, 2004)

Románia (1990)

- A Duna-delta (természeti, 1991)
- Erdély erődtemplomos falvai (kulturális, 1993)
- A Horezu-kolostor (kulturális, 1993)
- Észak-Moldávia templomai (kulturális, 1993)
- Daciai erődítmények az Orastie-hegyekben (kulturális, 1999)
- Segesvár (Sighisoara) történelmi központja (kulturális, 1999)
- Máramaros (Maramures) fatemplomai (kulturális, 1999)

Szlovákia (1993)

- Vlkolinec (kulturális, 1993)
- Banska Stiavnica (Selmezbánya) (kulturális, 1993)
- Spissky Hrad (Szepes vára) és a kapcsolódó műemlékek (kulturális, 1993)
- Bardejov (Bártfa) városa védett terület (kulturális, 2000)

Lásd még: Magyarország és Szlovákia

Szlovénia (1992)

- A Skocjan-barlangrendszer (természeti, 1988)

Ukrajna (1988)

- Kijev, Szent Szófia-katedrális és a kapcsolódó kolostorépületek, Kijev-Pecserszk-Lavra, barlangkolostor (kulturális, 1990)
- Lvov (Lviv) – a történelmi városközpont műemlékegyüttese (kulturális, 1995)

IRODALOMJEGYZÉK

- Ash, Timothy Garton: A balsors édes hasznai. Európa Könyvkiadó – Századvég Kiadó, Budapest, 1991. Fordította: Barabás András et al.
- Bibó István: Válogatott tanulmányok 1945–1949, II. kötet. Magvető Kiadó, Budapest.
- Butenschön, Marianna: Estland, Lettland, Litvanen. Das Baltikum auf dem longen Weg in die Freiheit. Piper. München, Zürich, 1992.
- Cioran, Emil: Histoire et Utopie, Gallimard, Paris, 1960
- Csiffáry Tamás: Az Unió magyar szemmel. Könyvmíves Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- Durandin, Catherine: A román nép története. Maecenas Könyvek, Budapest, 1998. Fordította: Saly Noémi et al.
- Ehrke, Michael: Posztkommunista kapitalizmus – Közgazdaság, politika és társadalom az új Európában. Megjelent a Friedrich-Ebert Alapítvány Európai politika című sorozatában, 2004. április 29.
- Engel Pál: Milléniumi magyar történet. Osiris Kiadó, 2002.
- Font Márta: Oroszország, Ukrajna, Rusz. Fejezetek a keleti szlávok korai történetéből. Pécs, 1995.
- Friedell, Egon: Az újkori kultúra története. Holnap Kiadó, 1993. Fordította: Vas István et al.
- Geschichtslexikon, Frankfurt am Main, Cornelsen Scriptor, 1991, és Hoffmann und Campe Hamburg, 1989.
- Gombár Csaba – Kende Péter – Lengyel László – Romsics Ignác – Szilágyi Ákos: Nem élhetek birodalom nélkül. Helikon-Korridor, 2002.
- Hankiss Elemér: Kelet-európai alternatívák 1989-ben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. A kézirat lezárva: 1989. január 31. A kézirat angol eredetije az Oxford University Pressnél jelent meg 1989-ben.
- Juhász József: Volt egyszer egy Jugoszlávia – A délszláv állam története. Aula, 1999.
- Kovac, Dusan: Szlovákia története. Kalligram, Pozsony, 2001. Fordította: Mayer Judit et al.

- Laar, Mart: Vissza a jövőbe – Tíz év szabadság Közép-Európában. A kötet a XX. század Intézet megbízásából a Kairosz Kiadó gondozásában készült. Fordította: Szabó Katalin.
- Matolcsy György: Amerikai Birodalom – A jövő forгатókönyvei. Válasz Kiadó, 2004.
- Michnik, Adam: Egy megtért ellenzéki vallomása. A beszédet az Erasmus Díjának átvételekor mondta el, a Beszélő 2002. Májusi száma közölte,
- Niederhauser Emil: A történetírás története Kelet-Európában. História, MTA Történettudományi Intézete, Budapest, 1995.
- Pittler, Andrea és Verdel, Heléne: Ötztől a nagy Brunóig. Illusztrátor Zehentmayer.
- Prepuk Anikó: A zsidóság Közép- és Kelet-Európában a 19. és 20. században. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1997.
- Rostás-Farkas György: A cigányok története. A Cigány Tudományos és Művészeti Társaság, 2001.
- Schöpflin György: Közép-Európa egy gondolati stílus definíciója – Az identitás dilemmája című könyvében. Máriabesnyő–Gödöllő, Attraktor Kiadó, 2004.
- Szilárd Leó: Version of Facts, 1978, in Marx György: A marslakók érkezése, 61. oldal.
- Szücs Jenő: Vázlat Európa három történeti régiójáról. Magvető, Budapest. 1983.
- Szvák Gyula: Oroszország története. Maecenas Holding Rt. 1999. Pannónia Kiadó 2001.
- Wandycz, Piotr S.: A szabadság ára – Kelet-Közép-Európa története a középkortól máig. Osiris tankönyvek, Osiris, Budapest, 2004.
- Zsoldos Attila: A magyar középkor – Az Árpádok és az Anjouk (950–1382) c. fejezet.

TARTALOM

TARTALOM

<i>Vitányi Iván: Előszó Sándor György könyvéhez</i>	5
Bevezető	7
Lehet-e egy földrésznek sorsa?	9
Közép-Európa kialakulása	11
A középkor lelke	14

A PEREMVIDÉK ORSZÁGAI

Ausztria	17
Magyarország	20
Szlovákia	24
Csehország	29
Lengyelország	31
Románia	35
Bulgária	42
Volt egyszer egy Jugoszlávia	45
Szerbia	46
Szlovénia	50
Horvátország	52
Ukrajna	54
Észtország	57
Lettország	61
Litvánia	65
Állam nélküliek Közép-Európában	71
Németek	72
Cigányok	76
Zsidók	79

TARTALOM

IRÁNYZATOK, KÖNYVEK

Mart Laar: Vissza a jövőbe	84
Michael Ehrke: Posztkommunista kapitalizmus	94
Timothy Garton Ash: A balsors édes hasznai	110
Adam Michnik: Egy megtért ellenzéki vallomásai	119
Schöpflin György: Közép-Európa egy gondolati stílus definíciója	124

JÖVŐ ÉS GLOBALITÁS

Nem élhetek birodalom nélkül	127
Matolcsy György a jövő forgatókönyveiről	128
Az új századról	133
Köszönetnyilvánítás	134

FÜGGELÉK

Az európai integráció legfontosabb állomásai	137
A közösségi politika néhány alapelve	141
Világörökség Közép-Európában	142
<i>Irodalomjegyzék</i>	145

A könyv megjelenését támogatta:
Szerencsejáték Zrt.

C O N F L U X

A PONT Kiadó

nemzetközi programja

Közösségek és kultúrák egymás mellett létezése nem volt konfliktusoktól mentes a történelem folyamán. A huszonegyedik század elejére azonban összezsugorodott a világ (minden elérhetőbbé vált) – ma már a mindennapi élet dimenziójában is ezt érzékeljük.

Ennek az évezrednek az elején sem az egyének, sem a közösségek nem élhetnek elszigetelten. Sejtéseink és reményeink szerint: a különféle kizárólagosságok nem determinálhatják az emberi gondolkodást és cselekvést.

Minden bizonnyal eljött a mellérendelés elvének korszaka. Ez a meggyőződés indította útjára a PONT Kiadó CONFLUX nevéű programját.

A KONFLIKTUS ellentéte – legalábbis a szellemi, kulturális vonatkozások rendszerében! – a KONFLUXUS (Conflux) lehetne, mely egymásmellettséget, együtthangzást, korlátolatlan együttlétezést-együtthaladást jelent.

A CONFLUX program keretében érdeklődésre számot tartó műveket adunk közre több nyelven, közel azonos időben, azonos borítóval.

in different languages • több nyelven

Klein Rudolf:

*Architect Between East and West – TADAŌ ANDO –
az építész Kelet és Nyugat között*

Kölcsey Ferenc: Ábránd – Reverie

(MAGYAR-ROMÁN KÉTNYELVŰ KÖTET)

Babits Mihály: Jónás könyve – Cartea lui Iona

(MAGYAR-ROMÁN KÉTNYELVŰ KÖTET)

Nemes Nagy Ágnes: Ekhnaton az égben – Achmaton v nebi

(MAGYAR-SZLOVÁK KÉTNYELVŰ KÖTET)

Markó Béla: Notes on a Happy Pear Tree –

Feljegyzés egy boldog körtefáról

(MAGYAR-ANGOL KÉTNYELVŰ KÖTET)

Mészöly Miklós: Oh, che bella notte (novellák)

MAGYAR, ROMÁN ÉS OROSZ NYELVEN

Mészöly Miklós: Saulus (regény)

MAGYAR ÉS ROMÁN NYELVEN (MIRCEA MARTIN UTÓSZAVÁVAL),

ELŐKÉSZÜLETBEN OROSZ ÉS ANGOL NYELVEN

Mircea Nedelciu:

Jenny avagy a szépséges irodistalány balladája

(ELBESZÉLÉSEK), MÉSZÖLY MIKLÓS UTÓSZAVÁVAL

Szávai Géza: Séta gramofonzenére (regény)

MAGYAR, ROMÁN (MIRCEA NEDELCIU UTÓSZAVÁVAL),

OROSZ (ALEKSZANDR MELIHOV UTÓSZAVÁVAL)

ÉS NÉMET NYELVEN (RICHARD WAGNER UTÓSZAVÁVAL)

Polcz Alaine: Asszony a fronton

ÖNÉLETRAJZI REGÉNY MAGYAR, ROMÁN (ANA BLANDIANA UTÓSZAVÁVAL)

ÉS OROSZ NYELVEN (JURIJ GUSZEV UTÓSZAVÁVAL),

ELŐKÉSZÜLETBEN HOLLAND ÉS NÉMET NYELVEN

több nyelven • in different languages

Szávai Géza: Oszlik a bál (regény)

MAGYAR, OROSZ ÉS ROMÁN NYELVEN (ION BOGDAN LEFTER UTÓSZAVÁVAL)

Konrád György: A városalapító

(OROSZ NYELVEN; ELŐKÉSZÜLETBEN ROMÁN NYELVEN)

Ana Blandiana: Szelíd állat

VERSEK MAGYAR NYELVEN; ELŐKÉSZÜLETBEN FRANCIA NYELVEN

Méliusz József: Jitgadal elégia, Kaddish Elegy, Elegia Jitgadal

(POÉMA ANGOL, MAGYAR, JIDDIS ÉS ROMÁN NYELVEN)

Richard Wagner: Kőomlás Bécsben (regény)

OROSZ ÉS MAGYAR NYELVEN (MARKÓ BÉLA UTÓSZAVÁVAL),
ELŐKÉSZÜLETBEN A ROMÁN NYELVŰ KIADÁS

Franz Hodjak: A folyosón (novellák)

MAGYAR NYELVEN, ELŐKÉSZÜLETBEN AZ OROSZ NYELVŰ KIADÁS

Kukorelly Endre: Memóriapart (regény)

ROMÁN (SIMONA POPESCU UTÓSZAVÁVAL) ÉS LENGYEL NYELVEN

Vlad Arghir: Leonard Cohen

ROMÁN (MIRCEA FLORIAN UTÓSZAVÁVAL)
ÉS MAGYAR NYELVEN (CSEH TAMÁS UTÓSZAVÁVAL)

Simona Popescu: Xilofon

MAGYAR NYELVEN (KUKORELLY ENDRE ELŐSZAVÁVAL),
ELŐKÉSZÜLETBEN FRANCIA NYELVEN

Iulian Filip: Mamut a hűtőszekrényben

MAGYAR NYELVEN, ELŐKÉSZÜLETBEN FRANCIA NYELVEN

Kőrösi Zoltán: Romkert (regény)

MAGYAR NYELVEN, ELŐKÉSZÜLETBEN ROMÁN NYELVEN

Pomogáts Béla: Épülő hidak (esszék)

MAGYAR ÉS ROMÁN NYELVEN

PONT Hálózat Romániában

A PONT Kiadó minden könyve hozzáférhetővé vált a romániai olvasók számára azáltal, hogy a budapesti kiadó a romániai PONTfix kiadóval közösen működtetni kezdte a PONT Hálózatot. A sepsiszentgyörgyi Pumukli írószербolt könyves-részlegének felavatásával létrejött az első „Bemutató Fix PONT” ahol a budapesti PONT kiadványok mindegyike fellelhető, megvásárolható, de helyben, kellemes körülmények között olvasható is. A sepsiszentgyörgyi **Bemutató Fix PONT**ot a közeljövőben újabbak követik más erdélyi városokban. A PONT Hálózat könyvküldő szolgáltatása révén azonban a legkisebb faluba is eljutnak a kiadványok. A PONT Kiadó könyvei és a FORDULÓPONT című folyóirat megrendelhető egyszerű postai levelezőlapon a következő romániai címen:

PONTfix 4000 Sfintu Gheorghe, cp. 1-137. Jud. Covasna
e-mailen: mszksz@planet.ro
vagy telefonon: 0744-657-037

KÉRDÉSEK

- Miért ne ajándékoznák román barátainknak a magyarok: magyar írók románra fordított műveit – mondván a megajándékozottnak: „Ezáltal is jobban megismeresz bennünket.”
- Miért ne ajándékoznák magyar barátainknak a románok: román írók magyarra fordított műveit – mondván a megajándékozottnak: „Ezáltal is jobban megismeresz bennünket.”

visszhang • visszhang • visszhang

Éltes Enikő: **Pont, s ami mögötte van** (*Romániai Magyar Szó, 2002. aug. 29.*) Sepsiszentgyörgyön lehet ismerkedni először Erdélyben a PONT Kiadó könyveivel. Nem mintha nem ismerhetnénk már ezeknek a könyveknek egy részét – de a Pont által kiadott könyvtárnyi könyvet csak itt lehet fellelni, a Pont Fix sarokban, azaz a budapesti PONT Kiadó testvérki-

adójának, a Pont Fixnek saroknyi kincsesbányát is kitevő polcain, ahol majd lapozgatni lehet, olvasni, rendelni, vásárolni is – mert az árak – az előzetes bejelentések szerint – a mi zsebeinkhez lesznek szabva.

(B. B.) **Fix Pont** (*Brassói Lapok, 2002. szept. 6.*) Eddig csak azt sajnálhattuk, hogy ezek a művek jobbára csak Magyarországon és viszonylag

drágán voltak hozzáférhetőek. A PONT kiadó Fix Pont néven Sepsiszentgyörgyön is üzletet nyitott, egészen pontosan az Iskola utcai írószербolt kereskedés helyiségében rendezkedett be (a Székely Mikó Kollégium bejáratával csaknem szemben). Érdemes fölkeresni! Aki megteszi, valóban olyan fix pontra lelhet, ahonnan a világ egy új, nem sejtett arcát pillanthatja meg.

Magyar szerzők románul

Román szerzők magyarul

Vlad Arghir:

Képek egy Leonard
Cohen koncertről
Cseh Tamás előszavával

Ana Blandiana:

Szelíd állat

Iulian Filip:

Mamut a hűtő-
szekrényben
Szávai Géza előszavával

Mircea Nedelciu:

Jenny avagy a szépséges
irodistalány balladája
Mészöly Miklós
előszavával

Simona Popescu:

Xilofon
Kukorelly Endre
előszavával

BABITS Mihály

Jónás könyve – *Cartea lui*

Iona

Fordította:
Constantin Olariu

KÖLCSEY Ferenc

Ábránd – *Reverie*

Fordította:
Constantin Olariu

KUKORELLY Endre

Malul-memoria (regény)

Fordította:
Anamaria Pop,
Simona Popescu
előszavával

MÉLIUSZ József

Elegia Isgadal

(magyar, román, angol
és jiddis nyelven)

MÉSZÖLY Miklós

Saul (regény)

Fordította:
Cristina Băzu,
Mircea Martin
előszavával

MÉSZÖLY Miklós

O, che bella notte (novellák)

Fordította:
Constantin Olariu,
Ion Bogdan Lefter
előszavával

MÉSZÖLY Miklós

Omul pe care l-a ucis
(esszék)

Fordította:
Paul Drumaru és
Alexandru Skultety

POMOGÁTS Béla

Reconstruirea podurilor

(esszék)
Fordította:
Anamaria Pop,
Gabriel Andreescu
előszavával

POLCZ Alaine

O femeie pe front (regény)

Fordította:
Cristina Băzu,
Ana Blandiana
előszavával

SZÁVAI Géza

Promenadă cu femei și țapi

(regény)
Fordította:
Corneliu Balla,
Mircea Nedelciu
előszavával

SZÁVAI Géza

Vă binecuvânteț cu

gloanțe
(regény)
Fordította:
Corneliu Balla,
Ion Bogdan Lefter
előszavával

visszhang • visszhang

Bogdán L.: Határok nélkül a Pont Kiadóról és elképzeléseiről (Háromszék, 2002. szept. 14.)
Egy rögeszme genezise. Amikor 1994-ben Szávai Géza bejegyeztette a PONT Kiadót, és ismertette elképzeléseit – amelyekről már most az elején illik leszögezni, hogy finoman kifejezve nem voltak sem kisstílusúak, sem képzeletszegények –, egy rosszakarója megjegyezte: Rögeszmés

örült! – Ugyan miért? – kérdeztem vissza –, hiszen meg akarja ismereteni a környező népekkel egymás irodalmát. Ugyan már – hangzott az ellenvélemény. – Hol van erre igény, és hol van erre pénz?! Erre, barátom, Rothschild vagyona is kevés lenne!... Hát így indult Szávaiék kiadója, és igen hamar rangot és nevet szerzett magának (s korántsem csak a magyar könyvpiacra).

Tóth Imre (...) esszéje megközelítés és hangvétel dolgában nívum. Az európai hagyományt Tóth Imre saját elidegeníthetetlen örökségének tekinti, beleértve vérfojtos kincseit (...) Az antiszemitizmus mint disszonáns alaphang a nyugat-európai hagyománynak éppúgy proprium-a, egyedi sajátja, mint az emberi méltóság, a lelkiismereti szabadság, vagy a szociális jogok elvei. (...) Az ún. 'zsidókérdés' igenis európai probléma, mindnyájunk öröksége, akik a nyugat-európai szellemi hagyományban és belőle élünk. Tóth Imre számára ezért is hibás az a kérdésselvetés, hogy hogyan volt lehetséges a zsidóüldözés. A kérdés valójában ez: miért volt szükségszerű? (Várdy Péter) • Ára 1100 Ft.

Erdély legendásan toleráns földjén, ahol több nemzet él sok évszázada egymás mellett – a XVI. század végén a zsidók hitére tért át egy magyar közösség. Lelki zsidóknak vallották magukat... A hitújítás lázában Péchi Simon és követői olyannyira rátaáltak az Ótestamentumra, hogy átvették a zsidó szertartásokat. És ezzel elkezdődött a vérségileg nem, de „lelkileg zsidó” székelyföldi emberek szinte hihetetlen története. Valóban ótestamentumi, kemény és zord sors verte a székely zsidózókat. A nyolcvanas évekre három-négy öregasszony maradt hű a hitéhez... Aztán a falu is Ceausescu faluromboló politikájának áldozatául esett. A történet tanulságait próbálja megfogalmazni Szávai Géza a fotókkal gazdagon illusztrált, az identitásról szóló esszéregényben. • Ára: 4800 Ft

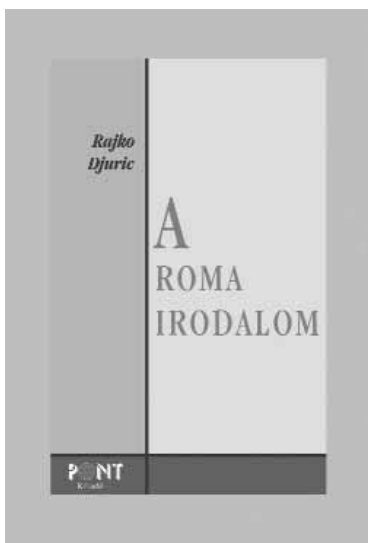

Nem véletlen, hogy a könyv nem visel „romológia”, „ciganológia” vagy más, tudományra utaló címet. Úgy vélem, hogy ez ügyben a tudományos megismerés nem elég. A tudomány távolságtartó; ezért önmagában nem segíthet feloldani azokat a háritó mechanizmusokat, amelyek révén az emberek a helyzet pontos felismerése helyett előítéletekből építenek áttörhetetlen légvárakat. A cigányság társadalmi megítélése napjainkban vészjóslóbb, mint eddig bármikor. Ijesztő, hogy a krízis-okozta populáris indulatok még művelt körökben is szalonképesek lehetnek, s hogy ismét bontakozóban vannak „tudományos” magyarázatok az előítéletek indokolására. Nem titkolom, hogy szembesíteni kívánom a többséget a kisebbséggel - és a többséget önmagával. (Diósi Ágnes) • Ára: 2120 Ft

„A cigány zenészek számára a közös zenélés öröm, feloldódás a meghitt férfias, családias légkörben, az élet intenzív átélésének ünnepi lehetősége. A hangszer nem egy eszköz, nem semleges instrumentum, melyet meg kell szólaltatni, hanem mintegy a saját test folytatása. Minden más mozdulattal összetéveszthetetlen, ahogyan egy cigány zenész fölemeli a hangszerét. (...) Nem nehéz azonosulni azzal a cigány zenésszel, aki úgy érzi, önmagát adja fel, ha szakít családjá zenei hagyományával. A zenész tehát 'szakmai' életében ugyanazzal a súlyos dilemmával találja szembe magát, mint a mindennapjaiban. Mennyire 'asszimilálódjon' a komolyzenei közízléshez, föltétlenül szükséges-e ez ahhoz, hogy érvényesüljön” (Békési Ágnes) • Ára: 2560 Ft

„Ez a könyv az első kísérlet a roma irodalom egy könyvben történő rendszerbe foglalására, az első munka, mely áttekintést kíván nyújtani a roma irodalom fejlődési folyamatairól, a kezdetektől napjainkig. Információkat közöl a szerzőkről és műveikről, kiemelten tárgyalja egyes művek fogadtatását a meglejt méltatások tükrében, ugyanakkor összefoglalót nyújt a roma irodalom legfontosabb műfajairól, valamint ezek történelmi-társadalmi hátteréről. Habár a roma irodalom a legkülönbözőbb miliókben és nagyon eltérő történelmi feltételek mellett alakult ki, olyan, mindig visszatérő témákkal foglalkozott, amelyek a roma szerzők legfontosabb és leggyakoribb inspirációit jelentették.” (Rajko Djuric) • Ára: 2480 Ft

„Hancock professzor könyve, amely bevezetést nyújt az olvasónak a romani életbe és szokásokba, és amely kimondottan kézikönyvnek készült a romanikkal hivatászerűen kapcsolatban álló közép- és kelet-európai tanárok, szociális munkások, orvosok és mások számára, kettős feladatot teljesít. A *gadžok* számára téveszméket oszlat el, sztereotípiákat cáfol meg, tényeket kínál a hazugságok helyett, és így lefekteti a *gadžok* és romanik közötti jobb megértés és tolerancia alapjait. Ugyanakkor a különböző romani csoportok közötti jobb megértést és toleranciát is megalapozza azzal, hogy különbözőségeink helyett közös sorsunkat hangsúlyozva rávilágít népünk alapvető egységére.”

(Ken Lee) • Ára: 2480 Ft

Bemutatjuk a **Corvinus Nemzetközi Befektetési Zrt-t**, az egyedüli olyan hazai **állami** fejlesztési tőketársaságot, amely a Magyarországon bejegyzett vállalatok külföldre irányuló beruházásaihoz, vállalat-felvásárlásaihoz biztosít pénzügyi forrásokat.

Társaságunk finanszírozási erejével, átfogó befektetési és pénzügyi ismereteivel, tőkebefektetési során szerzett tapasztalataival áll partnerei rendelkezésére **határon túli befektetéseik** megvalósításában.

A Corvinus Zrt. befektetési számára minden olyan ország **célország** lehet, ahol magyar vállalatok megvalósítható projektet terveznek, a befektetési során nem zár ki egyetlen **ágazatot**, vagy szektort sem.

A TŐKEJUTTATÁS FELTÉTELEI

A Corvinus Zrt. tőkebefektetéseit – az EU előírásainak megfelelően – üzleti nyereség elérése érdekében valósítja meg. Ezért csak megalapozott, legalább középtávon nyereséges, megtérülő projektek megvalósításában vesz részt.

A Corvinus Zrt-vel együttesen befektető partnernek elfogadott üzleti tervvel kell rendelkeznie, amelynek végrehajtásával jelentős értéknövekedést tud elérni.

A Corvinus Zrt. befektetési során minimálisan 10%-os, maximum 49%-os tulajdonrészt szerez annak érdekében, hogy a cég üzletmenetére befolyással rendelkezessen.

A TŐKEBEFEKTETÉS MÓDJÁ

A Társaság a befektetési projekteket más magyarországi szakmai partner bevonásával valósítja meg.

A tőkebefektetések megvalósítása számos formában történhet. A Corvinus Zrt. a hazai vállalattal együttműködve részt vehet **külföldi leányvállalat** alapításában, – az adott célország vagy harmadik ország befektetőivel közösen – **külföldi vegyesvállalatok** létrehozásában, **külföldi társaságokban történő részesedés szerzésében** stb.

A külföldi társaságokban történő részesedés szerzés történhet már meglévő, korábban kibocsátott részvények, üzletrészek megszerzésével, vagy tőkeemelés során újonnan kibocsátott részvények, illetőleg üzletrészek jegyzésével.

A TŐKEBEFEKTETÉS MÉRTÉKE

A Corvinus Zrt. által egy-egy önálló vállalkozásba megvalósítható minimális befektetés nagysága 50 millió forint.

ELÉRHETŐSÉG

Cím:	1065 Budapest, Nagymező u. 46-48.
Telefon:	+36-1-354 3000
Fax:	+36-1-354 3001
Internet:	www.corvinus.hu
E-mail:	info@corvinus.hu

Társ a tőkebefektetésben!

Könyveink kaphatók a könyvesboltokban,
és megrendelhetők egyszerű postai levelezőlapon
vagy akár telefonon/faxon/e-mailen közvetlenül a kiadótól.
Címünk: PONT Kiadó, H-1300 Budapest, Pf. 215.
Tel/fax: (36-1) 368-8058 • e-mail: rendeles@pontkiado.hu
honlapunk: www.pontkiado.hu